

Esperantista

REVUO POR ESPERANTO - MOVADO EN ĈSR

Nová aktuálnost esperanta.

Po třetí obracíme se my, esperantisté, k veřejnému mínění mnoha národů současně se svou radou, jež se nám zdá velmi významná a užitečná: podníti hromadné učení se esperantu, jakožto pomocnému mezinárodnímu jazyku.

Poprvé jsme tak učinili okolo roku 1900, na počátku tohoto nepokojného století. Ještě žijí příslušníci generace, která tehdy podnikla pokus, jenž se zdál zoufalý pro svou fantastičnost. Tehdy nás vedli Francouzi a mezi nimi znamenitý Louis de Beaufront. A co se zdálo fraškou muži ctícímu dané možnosti, stalo se skutečností. Několik jinochů francouzských, anglických, ruských, polských, španělských, švédských, portugalských a také českých podnítilo hnutí pro zavedení pomocného mezinárodního jazyka tak, že se stal esperantismus hnutím opravdu světovým, i když ne masovým. Tehdejší liberalistická měšťanská společnost se lišila od společnosti po první světové válce mimo jiné i tím, že pro pokus měla smysl větší. Také zjev mecenáše byl tehdy mezi měšťanstvem častější. Objevili se lidé jako Dr. Emil Javal, H. Sebert, René de Saussure, Harold Bolingbroke Mudie, Dr. Albert Steche, Hector Hodler, kteří dovedli darovati podstatné sumy k hmotnému vybudování hnutí. Propaganda byla obrácena k široké veřejnosti. Šířili jsme pohlednice, obsahující celou mluvnici i tvarosloví esperanta na jediné stránce. Tolstoj vyhlásil, že se esperantu naučil za dvě hodiny tak, že jím mohl čísti. Byly vydány překlady nejvýznačnějších klasických děl z hlavních jazyků. Počet esperantských časopisů dosáhl čísla sto. Veřejné autority zajímaly se o rozvoj esperanta. Esperantisté vyslovovali požadavek, aby esperanto bylo zavedeno na veřejné školy jako povinný předmět. Ve francouzském parlamentě roku 1907 byla předána resoluce pro zavedení esperanta na veřejné školy, jako nepovinného předmětu (Lucien Cornet s 69 podpisy). Ústředí hnutí bylo tehdy v Paříži Esperantista Centra Oficejo, založené r. 1905. Podařilo se mu získati v letech před první světovou válkou od různých vlád některé významné přísliby zákonodárných aktů. Jmenovitě francouzská vláda projevovala vážný zájem o pokus mezinárodní dohody pro zavedení esperanta na některé školy. Tehdy také překonalo hnutí (v letech 1907—1911) nebezpečnou secesi. Někteří vynikající esperantisté navrhovali reformy v jazyku, které by byly přervaly jeho souvislý vývoj, a když byly většinou esperantistů odmítány, založili samostatné hnutí pro »reformované esperanto« Ido. Svědčí o životnosti tehdejšího hnutí, že dovedlo překonat tento omyl v chápání vývoje umělého jazyka, a že idistické hnutí se rozplynulo ve sporech mezi svými stoupenci o podrobnosti jazykové struktury i v propagandě esperantistů pro správnost jejich metody. Ale vývoj hnutí byl přerván válkou. Desátý kongres esperantistů měl býti zahájen 2. srpna 1914 v Paříži. Bylo ještě povoleno rozsvítiti palác na zahájení kongresu. Ke kongresu bylo slíbeno velmi významné prohlášení francouzské vlády. Válka učinila náhlý konec extenzivní době esperantské propagandy.

Po válce se začínalo za jiných poměrů. Svět byl změněn. Společenské složení vrstvy, která nesla ideová kulturní usilování, se změnilo velmi podstatně. Téměř zmizeli mecenáši. Hnutí bylo odkázáno samo na sebe, na dobrovolné příspěvky chudobných nadšenců. Na groši chudého stojí

TOMĈJO KAJ LA DRIADO.

(Aperis presita en jaro 1839.)
Somermeza sun' subiras,
La fratín' al Tomĉjo diras:
»Ĉu vi sur ĉeval' selita
Kaj parade ornamita
Nun, en antaŭnokta hor',
Kara frato, rajdos for?«

»Pelas min sopir' insista
Al la domo arbarista,
Al knabin', al karulin' —
Ĉe l' tagiĝ' atendu min.
Vestu min laŭ bona vol'
Per ĉemiz' el mola tol',
Per la roza kamizol'.«

Hufo jam fajferon jetas,
La fratín' postvoke petas:
»Tomĉjo, vin averti lasu:
La kverkejon preterpasu,
Turnu vin al Svatá Hora,
Savu min de plor' dolora,
Rajdu laŭ la kampa voj',
Por min ŝirmi de malĝoj'!«

La kverkejon li preteris,
Ĝustan vojon li preferis:
Jen sub ilumino klara
La dometo sub-arbara,
Gastoj svarmas en la hal'
Kaj babilas ĉe pokal'.

Kaŝe Tomĉjo enrigardas
Kaj angoro lin ponardas:
Svatiĝanton kun inklin'
Alridetas la knabin'.
Patro traktas dot-aferojn,
Panjo garnas la telerojn.
Oni trinkis, oni manĝis,
Oni toston intersanĝis,
Kaj neniun ĉe l' festen
Skuis la ĉevala hen'
Nek de l' juna vir' ĉagren'.

Nur al la knabin' svatita
Vangon kovris ruĝ' subita;
Preman sentas ŝi korscion,
Al fratín' ŝi flustras ion.
Kuras de la manĝ' vespera
La fratín' al pord' ekstera:
»Vane, Tomĉjo, vi alvenas,
Ne al vi ŝi apartenas,
Ŝi alian edzon prenas.
Nun do, ĉar en domo nia
Gastas vir' pli simpatia,
Zorgu pri plezur' alia.«

La ĉevalon li instiĝis,
Ĝin al kampo direktiĝis.
Premis dentojn mismiene,
Ĉion vidis malsecene.

*Noktomezo: lun' ne brilis;
 Vojon trovi malfacilis;
 Vigle jen, jen sen rapido
 La kverkejon celas li do.
 Ĉiuj steloj la ĉielaj
 El mallumo traŝutiĝis:
 Kial, junectagoj belaj,
 En mallumo vi perdiĝis?
 Rajdas Tomĉjo, rajdas, ej,
 Murmuretas la kverkej',
 Veni' malvarma vangojn lekas,
 Super valo strigoj blekas,
 Flam-okule, streĉ-orele
 Kuras la ĉeval' akcele.
 Trap, trap, trap! la saman fojon
 Cerv' galopas trans la vojon.
 Sidas sur la svelta best'
 Nimfo en zonita vest';
 Dronas ties verda fundo
 En la nigra har-abundo,
 Kaj lampiroj, kiuj lumas,
 La ĉapelon rubandumas.
 La ĉevalon fojojn tri
 Fulme ĉirkaŭrajdis ŝi,
 Kaj al Tomĉjo tuj intime
 Ŝi aliĝas saltproksime:*

*»Hej, belul', ne malesperu,
 Zorgojn al la vent' liveru;
 Se vin trompis in' malnobla,
 Jen kompenso eĉ centobla!
 Kial do la korturment'?
 Ĝin fordonu al la vent'!«*

*Tion ĉi kantante ĉarme
 Tomĉjon alrigardas varme
 Cervorajda la driado,
 Kaj lin ravas la kantado.
 Sur la muska ter' galope
 Rajdas ili nun duope,
 Kun Tomaso ŝi intime
 Egal-iras tuŝproksime:*

*»Hej, belulo, sekvu min,
 Klinu vin al mia sin'!
 Se mi plaĉas, povas ja vi
 Mil de mi plezurojn havi.
 Bela knabo, sekvu min,
 Klinu vin al mia sin'!«
 Kaj ekprenas ĉe l' kantado
 Manon lian la driado;
 Dolĉan tuŝon Tomĉjo ĝuas,
 Kaj volupto lin trafluas.
 Rajdas, rajdas nia par'
 Laŭ rivero, laŭ rokar',
 Kaj al Tomĉjo ŝi intime
 Sin altrudas pli proksime;*

*»Bela knabo mia, hej,
 Sekvu min ĝis la loĝeĵ'!
 Tie tagan lumon vi jam
 Redeziros plu neniam
 Bela knabo mia, hej,
 Sekvu min ĝis la loĝeĵ'!«
 Tiel kantas la driado,
 Lin logante, grad' post grado,*

svět. To se znamenitě potvrdilo. Esperantisté dovedli vybudovati hnutí opravdu mezinárodní s prostředky více než skromnými. Z korunových příspěvků žily národní svazy k propagaci esperanta, jako je náš československý svaz, i mezinárodní ústředí, jež se vytvořilo v Ženevě. Universala Esperanto-Asocio. Ale práce esperantistů byla v tomto období daleko méně extensivní než před první světovou válkou. Spíše se esperantisté podobali sektě. Věnovali se jednak organizování praktického užívání esperanta. UEA měla asi 2000 zástupců (delegito) ve všech zemích světa, kteří z ochoty, bezplatně sloužili členům, podávající jim informace a opatřující rozmanité služby, jaké může opatřit přítel příteli. Nebyly to vždy věci malicherné. Máme o tom zkušenosti z dvacetilet a víme, co naši delegitoj vykonali nejen pro informaci ciziny o republice, ale i o prodeji tovarů, jejichž rozmanitost vzbuzuje úsměv i podřv. Avšak vedle toho věnovali se esperantisté péči o jazyk. Esperanto v době mezi dvěma válkami prodělalo rozvoj a vývoj, o němž se prvním esperantistům nesnilo. Byl to vývoj do jisté míry revoluční.

Neboť genialita tvůrce esperanta je mimo jiné i v tom, že nepředložil světu jazyk zcela hotový, nýbrž soustavu umělého jazyka, která umožňovala teprve jazyk vytvořit kolektivní prací těch, již ho budou potřebovat i užívat. Původní slovník má 926 kmenů. Plena vortaro (Úplný slovník) s esperantskými definicemi slov z roku 1934 má 511 stran. A při tom snadná naučitelnost esperanta se podstatně nezvýšila. Ta jakost esperanta po jazykové stránce, již nabylo v tomto období svého rozvoje, je příčinou, proč to může být jedině esperanto, jež se stane pomocným mezinárodním jazykem. Ze nemůže být řeči o konkurentech esperanta, má-li se mezinárodní pomocný jazyk skutečně obecně rozšířit.

Všechny pokusy nabídnouti světu lepší jazyk než esperanto a tak zavedení pomocného jazyka urychlit, spočívají na teorii esperanta a mají je vzorem. Esperantu po jazykové stránce prospěly, neboť esperanto jejich kritiky zpracovává a pokud znamenají zlepšení jazyka a nezpůsobily by přelom v přirozeném vývoji, je do sebe přijímá. Návrhů na reformy bylo mnoho, mnohé z nich neuvážené a diletantské. Ohlas větší i menší mezi esperantisty i mimo esperantskou veřejnost měly tyto:

Ido, sestavené proslulým filosofem L. Couturatem a jedním z nej přednějších esperantistů francouzských L. Beaufrontem. Snaží se být logičtější než esperanto a dává proto přednost abstraktnímu odvozování slov nad odvozováním z empirie. Aby odlišilo slova pro jemnější odstíny, zavádí řadu nových přípon a nových kmenů. Při tom mezinárodnost nově zaváděných kmenů posuzuje velmi abstraktně, s hlediska učeného muže, který zná odbornou terminologii nejruznějších věd. Tím stává se však ido o mnoho těžší a ideálu přesnosti, lépe řečeno ideálu jednoznačnosti slov, dosahuje v míře menší než esperanto. Protože hlásá absolutní neměnnost svých pravidel. Nic neplatí usus, o všem, co se týká vývoje jazyka, rozhoduje výbor zvolených znalců. Právě tento postoj byl příčinou naprostého fiaska ida jakožto hnutí. Samy o sobě byly však studie idistické esperantu jako jazyku velmi na prospěch. Bránily nezdravému konservativismu, podporovaly rozvoj jazyka a dávaly odvahu k pokusům o nové formy tvoření a skládání slov.

Occidental dopouští se obrácené krajnosti jako ido. Jeho autorem je krajan Rosenbergův E. de Wahl (roku 1922). Zdůrazňuje princip mezinárodnosti slov více než pravidelnost a stálost pravidel pro jejich tvoření. Kdežto esperanto odvozená slova skládá z neměnných kmenů a slovotvorných přípon a předpon po způsobu jazyků aglutinujících, a dbá při tom o zachování pravidel, occidental právě omezuje platnost pravidel četnými výjimkami, aby jeho slova měla vzhled co možná mezinárodní. Tím dociluje sice, že lehké texty, jím psané, jsou snáze srozumitelné bezprostředně, t. j. bez studia, lidem znajícím anglicky, francouzsky a německy zároveň, ale že je o mnoho těžší naučit se occidentalem skutečně psát i mluvit, zvláště běží-li o vyjádření věcí složitějších. Ovšem že esperanto také mnoho získalo ze studia occidentalu. Právě kritickým výběrem mezinárodních prvků, které occidentalisté shromáždili. V propagandě vadí occidentalistům fanatismus. A nechtějí uznati, že šíření mezinárodního jazyka má také stránku mravní. Když po obsazení Rakouska Hitlerem bylo tam esperanto zakázáno,

přihlásili se occidentalisté o povolení, aby směli šffiti occidental msto esperanta.

Basic English (British, American, Scientific, International, Commercial) je znamenité dílo, sestavené anglickým psychologem C. K. Ogdenem. Ale nejedná se tu o pomocný mezinárodní jazyk, nýbrž o metodu, jak se začít učit a jak se úspěšně naučit počátkům anglického jazyka. Ogden vykonal (roku 1930) pro učení se cizímu jazyku věc, jež před ním nebyla vykonána. Vybral z angličtiny 850 slov, ale ne libovolně, jak to dělají autoři učebnic, nýbrž podle jejich frekvence v běžné anglické mluvě. Tyto výzkumy začaly se provádět v oblastech anglického jazyka na př. pro učebnice globálního čtení. Ogden jich použil pro elementární učebnici angličtiny. Je to tedy zcela jiná učebnice než obvyklá učebnice řeči, jejichž autoři učí žáka slovíčkům obyčejně bez jakéhokoli zřetele k četosti jejich výskytu. Dávají zpravidla přednost slovům, jež jsou mluvnicky pravidelná, vyhýbajíce se slovům sice častým, ale vymykajícím se ze systému mluvnické i skladby. Nemohou to ani dělati jinak, neboť frekvence slov v běžné mluvě ani u autorů není dosud známa. Čin Ogdenův je s hlediska pedagogiky přímo revoluční. Snad proto vzbudil jeho počín takový hlas. Za války Churchill pravil, že *Basic English* stane se mezinárodním jazykem a Stalin prý se učil *Basic English* pro Jaltskou konferenci. Avšak o konkurenci esperantu se tu jednat nemůže. Neboť pomocný jazyk nemůže a nechce být jazykem, jímž se budou vyjadřovati primitivní potřeby, jazykem pro vrátěné v hotelích nebo pro sbírání cizozemských známek. Zkušenosť třiceti let ukázala, že esperanta se nejméně používá v takovýchto simplistních situacích, proti očekávání nezalců. Hoteloví vrátní znají dost špatně dost jazyků, aby vyhověli dotazům o ceně pokoje nebo ukázali jízdní řád. Ale esperanta se používá celou tu dobu k hlásání a odůvodňování idejí abstraktních i požadavků konkrétních, idealistických i materialistických, ale často složitých, právě proto, že se jedná o věci nové, k jichž vyjádření chybí šablona. K tomu nemohou sloužit počátky žádného jazyka, ani angličtiny ne. K tomu je esperanto, schopné vyjadřovati složitost věcí a vztahů přesně i v jejich komplikovanosti a při tom přece tak snadně, že lze získati jeho aktivní znalost v potřebném rozsahu v čase tak krátkém, že se nedá potřebná studijní doba srovnávat s dobou potřebnou pro kterýkoli přirozený živý jazyk.

Esperantisté použili doby mezi dvěma válkami, kdy žili více mezi sebou než aby se byli oddávali extensivní propagandě esperanta, k zvýšení jeho kvality jako jazyka. Vznikla pozoruhodná literatura, nejen překlady klasiků z nejrůznějších jazyků, také japonština, čínština, perština jsou zastoupeny, ale zrodili se i básníci a romanopisci, pišící v esperantu. Je to literatura pozoruhodná ne jen po jazykové stránce. Roku 1934 vyšla malá anthologie »Dvanáct básníků« (Dekdu poetoj). Je to výbor 12 debutujících lyriků. Jsou mezi nimi dva Angličané, dva Estonci, dva Maďari, jeden Američan, dva Rusové, jeden Lotyš, dva Španělé. Všichni našli osobitou notu a umějí ji zpívatí dokonale. Esperantem doopravdy žijí a esperanto žije jimi, znějíc jejich ústy zvučně a šfavnatě. Nikdo nemůže popřítí: zdě jsou básníci. Dvanáct pozoruhodných nových básníků! To je skutečný doklad o rozkvětu básnictví. A ukazuje, že rozvoj esperantské literatury pokračuje obdobně jako u literatur jiných. Nejprve kvete lyrika, v esperantu už rozkvetla plně. Za ní, ještě tu a tam klopýtajíc, jde próza: novely, romány. Nevíme, kdy za nimi bude následovati drama. V době, kdy verše nebyty právě v módě, lze sestaviti antologii dvanácti nových básníků. Není-liž to dokladem životnosti esperanta jako jazyka a jeho vysoké jakosti jako prostředku k informování cizince o složitých projevech naší národní vzdělanosti a civilisace?

Tento znamenitý nástroj mezinárodního dorozumívání počali jsme znovu doporučovati s větší extensitou až ke konci doby meziválečné. Po organizační krizi vytvořilo se r. 1935 nové ústředí národních svazů Internacia Esperanto-Ligo v Londýně. Ve své ročence (Jarlibro) přinášelo přehledy o postupu hnutí v jednotlivých státech. Je pozoruhodné, jak od roku 1937 do 1939 jednotlivé národní svazy mohly referovati o stále významnějších počinech svých veřejnoprávních korporací vůči esperantu příznivých. Druhá světová válka přetřhla po druhé tento postup.

*Per brakado kaj kisado.
Coj-ebria, senkonscia
Li deglitas de l' ĉeval'
En arbara kruta ual'.*

*Super montoj ekmatenas,
Kure la ĉeval' reveras,
Hufogratas en la kort'
Ha, nebona jen rapori!'
Ĉe l' fenestro saltapejas
La fratini kaj malesperas:
»Frato mia, ve ho ve!
Kie trafis vin pere?«*

Tradukis Miloš Lukáš.

Tiu ĉi traduko verkita por rememorigi la jarcenton depost apero de la poemo estis jam kompostita por la lasta numero de la *Ligilo*, kiu jam ne aperis pro subita rompo de nia agado fare de germanoj.

NI LEGIS.

Parizo Esperantista festas la liberigon. La 5-a de Novembro (1944) restos memorinda dato en historio de la esperantista movado franca. Tre multaj gesamideanoj de Parizo kaj de ĝia antaŭurbaro respondis la alvokon le la S. F. P. E. por festi en frata kununuiĝo la liberigon, dank' al kiu ili povas repreni sian homan kaj porpacan agadon. Inter la ĉeestantaro oni rimarkis ĉiujn malnovajn pionirojn de Esperanto restintaj firme ligitaj je sia idealo kaj grava nombro de ĝejunuloj venintaj al Esperanto post la Liberigo. Estas en atmosfero plena je reala frateca spirito ke festo komenciĝas.

Nia himno »La Espero« eksonas aŭdata de la staranta ĉeestantaro.

Unue ekmalvolviĝas la oficiala parto markata de la ĉeesto de s-ro Archedeacon, prezidanto le SFPE, Generalo Bastien, prezidanto de IEL, Dubois, prezidanto de Pariza Grupo, Petit, ĝenerala sekretario de SFPE, Rousseau, Bobine, profesoroj, F-ino H. Royer, kaj leŭtenanto Charles E. Simon, vicprezidanto de la Usona Esperantista Asocio. — S-ro Petit parolas pri neĉeestantaj Esperantistoj, pri tiuj, kiuj estas mortintaj por Francujo en la granda batalo por demokratio, pri Serge Clergeot, falinta en la »maquis« je la printempo de sia vivo, S-ino Falot, arestita de germana policaĉo, malnovaj senlacaĵ pioniroj de nia kaŭzo sinjoroj André Baudet, Rollet de l' Isle. (Franca Esperantisto. Nov. - Decem. 1944). Ni ĉefoj nur unu jaron post la francoj havis similan kunvenon!

Flandra Esperantisto aperas en Bruxelles depost majo 1945 monate jurnalformate, 4 grandaj paĝoj plejparte flandralingve. Esperantlingve aperas felietone kriminala romano »Jaŭto veturas al...«. La rubriko »La studanto« enhavas elementar kurson.

Survoje al la venko. (Parto) ... Kaj el malfeliĉa Ĉeĥoslovakujo venis kiel triumfa fanfaro alvoko al

Pokračování na str. 8.

Je však pro esperantisty radostné zjišťovati, že ústřední organizace hnutí válku přetrvala v nepřetržité aktivitě. Ve všech zemích, které nebyly pod mocí osy, esperantský život pokračoval. A volání míru našlo ve všech zemích spontánní zájem o esperanto.

Hlásí se staří pracovníci, hlásí se noví stoupenci. Jen jedna věc se změnila. Z jinochů, o nichž mluví počátek této besídky, stali se starci. Ale prohlédněte si seznam členů nového výboru našeho svazu, jak vyšel z voleb prvního poválečného sjezdu! Ti, na něž jsme čekali, nastupují. Mládež přejímá vedení. Budiž pozdravena! Přejímá po nás úkol tak těžký jako čestný: Aby podíl Čechů a Slováků na obecném rozšíření esperanta byl úměrný kulturnímu významu našich národů.

Dr. Stan. Kamarýt.

Esperanto v cizině.

Současný stav organizace esperantského hnutí zachycuje ročenka vydávaná Mezinárodním esperantským svazem (Internacia Esperanto-Ligo) v Londýně. Podle ročenky za rok 1945 byli na konci roku 1944 členové v 39 zemích. Jeden je také z Československa. Je to člen naší armády v Anglii, který se hlásil už jako by byl z republiky. Nejvíce členů je z Velké Británie, potom ze Švédska, Švýcarska a Brazílie. Konec roku 1945 zachycuje druhý díl ročenky, který došel v prosinci 1945. Je hodno zaznamenání, že jsou v něm už seznamy delegátů z Dánska, Holandska, Itálie a Norska, které chyběly ještě v prvním díle. Patrně už jsou upraveny možnosti platebního styku a dopravy tiskopisů mezi těmito zeměmi a Británií. Československo zatím ještě chybí v této organizaci idealistů věřících, že pomocí pomocného mezinárodního jazyka lze zlepšit mravní i praktické vztahy mezi národy. Avšak náš svaz už se přihlásil mezi národní svazy v IEL sdružené a přijímá přihlášky a inkasuje příspěvky, stanovené vzhledem k naší valutě v snížené sumě. Pro Membro Jarlibro (dostává ročenku) Kčs 40.—, pro Membro Abonato (dostává kromě ročenky i měsíčník Esperanto Internacia) Kčs 90.—. Příspěvky se posílají na účet psp. Svaz č. esperantistů Praha, číslo účtu 9.602.

Rozšířenost IEL. IEL měla v roce 1937 členy v 60 zemích, mezi nimi v Číně, Borneu, Havai, Indočíně, Indii, Iranu, Islandu, Kolumbii, Novém Zélandu. Nejvíce členů měla: Francie (3046), Anglie (2034), Švédsko (1857), Holandsko (1409) a Československo (1008).

Koncem roku 1944 vykazuje IEL členy v 30 zemích a to: Anglie 2699, Švédsko 1133, USA 283, Švýcarsko 268, Brazílie 265, Austrálie 185, Nový Zéland 183, Portugalsko 67, Island 56, Maroko 53, Palestina 42, Argentina 40. Pak následují s menším počtem Azory, Belgie, Borneo, Cipr, ČSR (2), Egypt, Habeš, Fiji, Gibraltar, Indie, španělsko, Irsko, Kanada, Kenya, Belg. Kongo, Costarica, Kuba, Madeira, Mexiko, Nigérie, Norsko (1), Polsko (5), Siera Leone, Jižní Afrika, Turecko, Uruquay, Venezuela.

Finance IEL. Z bilance k 31. 12. 1944 je viděti, že téměř celý příjem 16.000 šv. fr. pocházel z příspěvků členů a Patronoj. Ve vydání tvořily 28% vydání a časopis Esperanto-Internacia, 21.4% Jarlibro, 22% služné, zbytek ostatní režie (v tom malá suma na Lingva Komitsto 350 sv. fr., propagaci 188 sv. fr.). Dům, který vlastní IEL je bilancován v ceně asi 200.000 Kč předmnichovských, a vážne na něm asi 120.000 Kč hypoteky.

Zemské svazy těchto zemí jsou organizovány v IEL 1944: Austrálie, Belga, Brazíla, Brita, Dana, Finnlanda, Franca, Helena, Hungara, Jugoslavia, Nederlanda, Norvega, Nov-Zelanda, Sveda, Svisa, Nord-Amerika.

Kongresy světové za války se nekonaly. Poslední jsou: 30. sjezd v Londýně 1938 za účasti 1602 osob, a 31. sjezd 1939 v Bernu (765 účastníků).

Hnutí v jednotlivých zemích.

Austrálie. Čilá propagace, i radiem, ofic. orgán La Rondo, náklad jeho neklesl, posílá se do Číny Mexika, na Island, do Španěl, Švýcar, Argentiny, USA, Jižní Afriky, Anglie a j. — Překladová soutěž mezi kluby. — Korespondenční kurs pro začátečníky. Ze 46 členů IEL v 1939 stoupl počet na 185 v 1944.

Británie. Od 1940 stálý vzestup členstva. Prodej knih v 1944 o 600 liber větší než 1941/2. — Korespondenční kursy pro 1460 začátečníků. Valná hromada Svazu v Birminghamu. Kluby se scházely, i londýnský, v době největšího bombardování. Mnoho zahraničních esperantistů hosty angl. esp. Sekr. Butler propagační přednášky v mnohých školách. The British Esp. pravidelně vycházel, rovněž věstník federací. — Pokusy propagátorů Basic English ztroskotaly, b. e. se stal pouze předmětem vtipů.

Egypt. Kursy, časopisecké zprávy o esperantu, koresp. kursy ve fr. a angl. jazyce, připravují se v arabštině. Hnutí v Kairu, Alexandrii, Suezu, Port Saidu, Fayumu. I. esp. kongres egyptský v Kairu v prosinci 1944, účastnili se zástupci ze 7 zemí. Zakládá se Egyptský svaz esp.

Francie. Za okupace, od září 1940, každý měsíc schůzky pařížských esp. Výbor pro pomoc vojákům esp. přetvořen na výbor pro pomoc zajatcům esp. Dvakrát návštěva Němců. »Přijímáme Vás, ne jako Němce, ale jako esperantisty.« Byl u nich též Čech, pracující v Todtově org. Esp. kursy Němci někde dovolili, jinde zakázali, většinou byly kursy pořádány tajně. Čestný předseda fr. svazu odmítl dostavit se na gestapo. Navštíví ho tři důstojníci gestapa a v tříhodinové návštěvě se vyptávají na esperanto. Konečně odcházejí s upozorněním, aby »nedělal s esperantem mnoho hluku«. V 1942 vychází druhé vydání esp. učebnice. V neobsazené Francii se hnutí dařilo hlavně v Lyoně, Marseille a Toulouse (Tuluza Stelo). V Lille tajný bulten »Inter ni«. Známý Yelland z Aspremontu zatčen, dán do konc. tábora v Saint-Denis, kde koná pro Angličany a Američany kursy a vydal 12 čísel Esperanto-gazeto. Tři esp. zastřeleni pro vlasteneckou činnost. — Zemfel

André Baudet z Obch. komory pařížské, R. de Lajarte, Charles Verax (Teknika Vortaro!), S-ino Th. Cart a j. V červnu 1943 anketa o Espu po válce. Soutěž na thema: Co dle Vašeho mínění bylo příčinou nikoli dostatečného úspěchu esperanta ve Francii před válkou? Co dělat pro rychlý úspěch po válce? 70 esapistů se účastní. Výsledek 18 bodů, mezi j.: Sjednotit franc. hnutí, noví lidé na vedoucí místa, disciplína členů, při náboru hledět více na jakost než na množství, propagandu nemísit se žádnou ideologií, jen jeden propag. časopis, jen jednu mezin. organizaci pro propagaci i pro praktické služby. Mnoho esperantistů zavlečeno do Německa, zvláště známí esperantisté z Paříže a Marseille. — Archdeacon pro stáří se vzdává předsednictví, místo něho Jean Couteaux, sekretářem Jean Guillaume. Doufají, že ve své osvobozené zemi budou moci přivítati první poválečný mezinárodní kongres.

Vzájemná výpomoc mezi esperantisty. Federace švédských esperantistů darovala, jak čteme ve Svenska Esperanto-Tidningen ze září, Francouzské společnosti pro propagaci esperanta v Paříži 10.000 velkých tiskových archů papíru, aby mohli Francouzi začít vydávat svůj orgán Franca Esperantisto. Prvé jeho čís. z června vyšlo na obálkovém papíře (modrém), druhé na růžovém, nyní však už vychází na papíře normálním. Jako úhradu dodá francouzská společnost příslušné ceně odpovídající počet legitimací na příští světový kongres esperantistů, který se bude konati ve Francii.

Vynikající čínský esperantista, kat. kněz J. B. Kao, byl čínskou vládou jmenován členem Čínského pomocného výboru pro oběti války. V této funkci navštíví letadlem 17 zemí Jižní Ameriky. Podle mínění Svenska Esperanto-Tidningen, z něhož tuto zprávu čerpáme, použije této příležitosti také k propagaci esperanta.

Smrt dcery autora esperanta Lidie Zamenhofové. Polák S. Arszemuk sdělil s E. Malmgrenem, sekretářem Internacia Esperanto-Ligo ve Švédsku: V posledních dnech před zalděním a uzavřením židovské čtvrti

ve Varšavě přišel jsem k slečně Zamenhofové a navrhl jsem jí, aby se skryla u mé rodiny. Ale tato žena vznesené myslí odmítla můj návrh namítajíc, že bychom já i rodina mohli ztratiti život, protože kdo skrývá žida propadá životem i s nalezeným židem. — Slečna Zamenhofová byla upálena v podniku pro usmrcování židů v Treblinke, městečku mezi Varšavou a Bialystokem. — Pan Gluchowski z Varšavy, učitel, veterán esperantského hnutí v Polsku, byl upálen jakožto esperantista nebezpečný Hitlerovi v Oswiecimi.

Organisace esperantismu ve Švédsku je dokladem, co znamená demokratická správa veřejných věcí. Přes nesnáze, jimiž válka postihovala také neutrály, žilo esperantské hnutí svým životem téměř v takové intenzitě jako před válkou. Listujeme v 33. ročníku orgána švédských esperantistů Svenska Esperanto-Tidningen za rok 1945 s pocitem jisté nostalgie a přátelské závisi. Nezmenšený obsah, bezvadný ilustrační papír. V čísle z listopadu je esperantský referát o »Expedici esperantistů k zatmění slunce 9. července 1945«, jež se uskutečnila z příležitosti letního kursu esperanta, uspořádaného Finským esperantským ústavem v Punkaharju. Účastnili se jí esperantisté finští a švédští, vedl ji finský esperantista Vilho Setälä, který zatmění fotografoval dvěma Leicami (jednou »Standard«, druhou »Illa«, což je z nejmodernějších typů). Životnost hnutí je viděti na čilé vydavatelské činnosti. V roce 1945 vyšlo v esperantském švédském nakladatelství šest knih. Na rok válečný zdá se to dosti. Federace švédských esperantistů měla počátkem roku 1945 místní odbory v 57 místech.

Zájem o bezprostřední styk s cizinou prostřednictvím esperanta je mezi Čechy velmi živý. Ačkoli je styk s cizozemskem velmi omezen, objevily se už ve všech esperantských od nás dostupných časopisech inseráty z Československa, hledající korespondenci. Tito idealističtí horlivci velmi nedočkavě očekávají normalisování poštovních styků s cizinou, jež by umožnilo zásilky esperantských knih a časopisů z cizozemska.

Kroniko Enlanda.

Tutmonda studenta kongreso kunvenis en Praha la 17-an - 30-an de novembro 1945 por rememorigi la fermon de ĉeĥaj universitatoj kaj ĉiuj ceteraj altlernejoj fare de germanoj la 17-an de novembro 1939. En tiu ĉi tago estis ekzekutitaj naŭ studentaj funkciuloj. La germanaj policianoj kaj »S S-viroj« enpenetris en studentajn komunajn loĝejojn, fortrenis ilin, arestis pli ol du mil studentojn, turmentis ilin per batadoj kaj forveturigis en koncentrejojn. La celo de la kongreso estis fondi Tutmondan Studentan Asocion. La kongreso havis brilan aranĝon. La kongresanaro el eksterlando ne estis tro grandnombra, sed ĝi estis efektive tre diversnacia. Oni kreis dum la kongreso preparan komitaton kaj en septembro kunvenos en Praha dua kongreso por fondi la Asocion. — Ni turnis nin jam en julio al IEL en Londono por iniciati venoŝ de kelkaj delegitoj sciantaj Esperanton. Sed en Londono oni ne sukcesis trovi la adreson de prepara kongresa komitato brita. Ni traktis poste kun komitato de Praha por meti en programon esperantlingvan raporton, sed tiu propono de nia membro estis malakceptita. Ni pro-

pagandis la kongreson per niaj radio-dissendoj: 10-an de nov. unuan fojon, la 12-an (speciala prelego), la 22-an dua prelego kaj paroloj de diversaj delegitoj kongresaj. La lasta prelego estis la 29-an. Laŭ peto de la kongresa komitato ni disponigis al kongresanaro esperantlingvajn broŝurojn pri ĈSR (500 ekz.) kaj laŭ peto de la komerca gvidanto ni tradukis esperantlingven leteron proponantan al eksterlandaj organizaĵoj aĉeton de kongresa bonfarcela medalo. Pri nia kunlaboro ni informis la kongresan komitaton per nia letero el 7. I. 1946 kaj ricevis de ĝi konfirman dankan leteron, en kiu estas dirite: »Ni havis oftan okazon ekoni, ke diversaj malfacilaĵoj laŭlingvaj plej bone forigus internacia lingvo kaj ni esperas, ke en kadro de Tutmonda Federacio Studenta, kies sidejo estis elektita Praha, ni povos efike kunlabori. Ni dankas Vin kaj ni restas kun esprimo de respekto. Centra Asocio de ĉeĥoslovaka studentaro (Ŭstřední svaz ĉs. studentstva) Josef Grohman, sekretario.«

Ŝakisto-esperantisto dum la germana okupado. Fr. Hájek, malnova esperantisto kaj tre konata ŝakulo pri ŝakoludo kaj ŝakoproblemoj gvidinta 1921—1927 ŝakangulon en »Esperanto« rakontas pri sia aktiveco dum la milito. En j. 1937 li pere de esperanta traduko

publikigis en la sveda ŝak-gazeto Schackvärlden artikolon, en kiu li polemikis kun germana matematikisto Laskeren, kiu ĉe komenco de la unua mondmilito en Vossische Zeitung »science« pruvadis, ke germanoj-tiun militon gajnos. Dua artikolo en oktobro 1939 rakontis fabelon pri teroristo »Hotri« (Hitler), kiu kruele premas najbaron, sed ĉe fino kondukas lin lia propra postulemo en detruon. La tria artikolo el majo 1940 estas humoraĵo moke priskribanta situacion en Ligo de nacioj, kie oni ne scias kion entrepreni pri la milito. Ili provis antaŭdiri rezulton de la milito. Ĉar ili ne povis interkonsentiĝi, oni decidis trovi rezulton per ŝakludo. Ĝi disvolviĝis en tre komplikan situacion ŝajnantan nesolvebla. Oni do vokis por konsilo ĉefon kaj tiu solvis la problemon en kvin movoj. Pro tio unu partio batis lin, la dua honorigis. Sed ĉar ĉefo plaĉis al Genevo, li estis transportita en sian »nekonatan« patrujon. La manuskripto de tiu ĉi rakonto restis ĉe la germana milita cenzuro en Berlino 3 monatojn, poste tamen ĝi estis sendita Svedujon. Sed tuj poste estis malpermesite (9. VI. 1940) sendi fremdlandon esperantlingvajn tekstojn kaj ŝakproblemojn. — En jaro 1944 la 16-an de marto estis Fr. Hájek esplorata de gestapo. Pro sia stulteco ĝi trovis nenion ĉe ĉefa ruzulo, eĉ la mallongajn ondojn en la aparato gestapo ne trovis. Ankaŭ pro tio s-o Hájek ricevu nian gratulon.

Laboristoj-esperantistoj ankaŭ renovigis sian agadon kaj la »Laborista esperantista societo Kulturo en Plzeň« havis sian jarkunvenon la 10-an de januaro en restoracio U Hahnů. Por la kunveno ĝi eldonis ciklostilitan bultenon »Kulturo«, 7-paĝan, kun tekstoj en Esperanto kaj en la ĉeĥa. Ili decidis, ke la Esperantomovado inter laboristoj ankaŭ post la dua mondmilito iru sur propraj vojoj kaj ke estu daŭrigataj sendependaj organizoj. Ĉar por ili ĉefa celo ne estas Esperanto sed plibonigo kultura kaj materia de la laborista klaso kaj propagando de difinita mondkoncepto. Ni bone komprenas tiujn pensmanierojn kaj ofte konsentas kun iliaj argumentoj. Ĉar ankaŭ ni batalas por plibonigo de la morala sintenado de homaro; ni ne vidas ian ajn konkurencon en agado de laboristaj organizoj kaj ni sincere salutas ilian restarigon. En la bulteno ni legas pri la »Homargvardio« fondita nove en fino de la jaro 1945 kaj pri ĝia gazeto Aŭroro. La laborista Bulteno diras: »Sub masko de unuigao estis fondita nova organizo »Homargvardio« kaj gazeto »Aŭroro«. La tuta afero aspektas jene: Ĝi estas privata entrepreno, kiu serĉas partianojn por akiri debitejon por sia eldonentrepreno. Tiaj novaj organizoj sole malutilas al la komuna movado. Ĝia programo alportas nenion novan. Estas bezone konstrui tie, kie ni ĉesis antaŭ la milito.« Ni plene konsentas kun tiu ĉi vidmaniero, precipe, se la Laborista Esp. Societo deklaras sin preta enigi en novan laboristan asocion, kiu kunigus ĉiujn laboristojn-esperantistojn en nia lando. La Societo en Plzeň kunvenas ĉiun jaudon je 19.30 en restoracio U Hahnů, Hloušková ul. 17. La korespondadoj estu sendataj al Fr. Kalný, Plzeň XV, Libušínská 229. /

Al ĉeĥoslovakaj amatoraj radio-disaŭdigantoj ni sendis okaze de ilia unua postmilita ĝenerala kunveno salutan leteron (18. X. 1945), en kiu estis dirite: La simpatioj de esperantistoj al amatoraj radio-disaŭdigantoj estiĝas el ekkono, ke ambaŭ movadojn ligas pluraj komunaj interesoj. Niaj kaj viaj klopodadoj

celas al reciproka ekkonado kaj proksimigado de homoj diversnaciaj kaj diversklasaj, al disvastigado de bona reputacio de nia kara hejmo ekster niajn landlimojn, kaj al Vi same kiel al ni estas la agado fonto de persona spirita bonfarto kaj inspiro. Sole la rimedoj por tio uzataj estas diversaj. Ĉe Vi senfadena telegrafio kaj telefonio, ĉe ni helpa internacio lingvo Esperanto. Kaj tie ĉi ni venas al konvinko, ke reciproka kunlaborado estus certe utila al ambaŭ movadoj.«

Kandidato de violonvirtuozeco. Studento Jan Geryk el Nový Jičín, junulo 17-jara, en jaro 1938 sendis petskribon al ŝuofabrikanto dr Jan Baťa, petante, ke li per mondonaco ebligu al li partoprenon en la Londona kongreso kaj prelegvojaĝon el Londono. En la petskribo estis detala plano de la vojaĝo. Al la fabrikanto plaĉis iniciatemo de la juna viro kaj li plenumis la peton. La juna Geryk salutis la kongreson vestita en festena popola kostumo kaj tuj akiris simpatiojn de kongresanaro, precipe de la angloj kaj anglianoj, kaj estis prezentita al diversaj aŭtoritatoj. Li sciis uzi la okazon kaj sukcesis aranĝigi por si prelegvojaĝon tra norda Anglujo, kie li prelegis en Edinburgh, Burnley, Liverpool, Glasgow kun rikarkinda sukceso. Li ne sole oratoris; sed estante bona muzikanto li post ĉiu prelego ludis per violono ĉefajn muzikaĵojn. Raportis pri liaj prelegoj anglaj gazetoj (Burnley Express News 13. VIII. 1938, The British Esperantist en Septembro 1938) kaj post reveno hejmen ĉefaj ĵurnaloj (Lidové noviny, Moravské noviny, Přehled, Národní politika). Dum germana okupado li daŭrigis siajn fakajn studojn de muziko kaj la 20-an aŭgusto 1945 li havis en Nový Jičín sian unuan koncerton, ĉi kandidato de profesia violonvirtuozeco. La koncerta programo rakontas ankaŭ pri lia esperantlingva prelegvojaĝo. La sukceso de la juna virtuozo estis brila. Li estu salutata ankaŭ de ni. La verda stelo, kiu signis liajn unuajn sukcesojn ekster lia patrujo, estu simbolo de pluraj kaj pli gravaj sukcesoj de lia muziko.

Gestapo kaj esperantistoj en Brno. Al Aleš Berka, eldonanto de Malkaraj Esperanto-libroj venis en 1940 gestapanoj, kompletan stokon de liaj eldonaĵoj eljetis tra fenestro en ŝarĝaŭton kaj forveturigis. — Jam en aprilo 1939 alveturis gestapo al tiama prez. de E. Klubo en Brno prof. T. Kilián en Třebíč kaj postulis de li klubajn korespondadojn. Samtempe alveturis aliaj gestapanoj al tiama kluba vicprez. Hoffner kun la sama postulo. La ambaŭ sinjoroj deklaris, ke la klubaj korespondadoj estas ĉe sekretario. La sekvan tagon venis gestapanoj al sekretario J. Vondroušek, sed tiu estis jam lerte informita de Kilián, kaj li povis forigi leterojn, kiuj ŝajnis esti danĝeraj. (Ekde aŭtuno 1937 ĝis marto 1939 la klubo korespondis kun Klubo en Chingford ĉe Londono, kaj informis la anglajn esperantistojn laŭ yero pri la situacio en ĈSR, pri germanaj planoj kaj postuloj, maja mobilizo, pri minoritaj rajtoj kaj minorita juro ĉe ni, pri krizo septembra kaj pri fina kapitulaco k. t. p.) Estis ĉe Vondroušek faritaj du traserĉoj, estis forportitaj korespondadoj kaj protokolibro el 1938. Ĉe gestapo estis Vondroušek pridemandata trifoje, precipe la dua pridemandado estis malbela. Fine gestapo ordonis forigon de stacidomaj tabuloj kaj likvidigon de la Klubo. Tio estis en junio 1940.

Radio.

Baldaŭ post liberiĝo de nia lando starigis nia Asocio Radio-komisionon kun s-o Adolf Malík kiel estro kaj turnis sin al direkto de ĉeĥoslovaka Radio kun propono uzi Esperanton por informado de fremdlando pri politikaj, ekonomiaj kaj kulturaj aktualaĵoj de nia ŝtato. Dank' al larĝvida kompreno de la Radio-estraro la propono estis akceptita kaj la Stacio Praha disaŭdigas lundon kaj jaŭdon sur mezaj ondoj kaj ĉiutage sur mallongaj ondoj. Similan sukceson havis E. Klubo en Mor. Ostrava, el kie oni disaŭdigas sur mezaj ondoj ĉiun mardon. La mezondaj disaŭdiĝoj estas krom tio je nia dispoŝo por informoj priesperantaj kaj organizaĵaj ankaŭ en ĉeĥa lingvo.

Dum la jaro 1945 parolis sur mezaj ondoj Malík 9 foje, Hromada 6, Slanina 6, Eliášová 3, Dr. Weirych 2, Echtner 2, Forge, Silagyi, Ivone, Mařík, Borovka, Valeš, Benda unufoje.

Temoj de prelegoj estis:

17. 9. Malík: Enkonduko (ĉeĥe kaj esp.).
20. 9. Malík: T. G. Masaryk (datreveno 14. 9. 1937).
24. 9. Hromada: Nia subtera movado.
27. 9. Benda: Pri Esperanto-kursoj en Radio (ĉeĥe).
1. 10. Malík: Informoj pri aktualaĵoj.
4. 10. Echtner: Kotraŭgermana diĝo en Ĥodujo.
8. 10. Hromada: Antaŭ sep jaroj.
11. 10. Malík: ŬRO kaj federacio sindikata en Parizo (ĉeĥe).
15. 10. Forge-Slanina: Intervjuo kun franco.
18. 10. Malík: Centra Estraro Sindikata kaj Sindikata federacio en Paris.
22. 10. Szilagyi: Perfido de demokratio.
25. 10. Dr. Weirych: Ekonomia konstruado de CSR.
29. 10. Malík: La unua respubliko (28. 10.).
1. 11. Staněk (Hromada): Revolucia Sindikata movado (ROH).
5. 11. Ivone de Petry-Slanina: Intervjuo kun franca dancistino.
8. 11. Slanina: Filma industrio en ŝtatan posedon.
12. 11. Mařík: Tragedio de 17. 11. 1939.
15. 11. Hromada: Argumentoj por ŝtatigaj dekretoj.
19. 11. Echtner: Luzacio.
22. 11. Malík (Eliášová): Momentbildoj el la studenta kongreso.
26. 11. Ŝustr: Bonhumorajo dum la milito.
29. 11. Malík: Kongres-finalo.
3. 12. Dr. Weirych: Ekonomiaj rilatoj kun Svedujo.
4. 12. Malík: Skandinavia centralo.
6. 12. Slanina kaj trupo: Sankta Nikolao.
7. 12. Hromada: Esperanto-Svedujo kaj ni.
10. 12. Ing Hons (Malík): Cent jaroj de fervojo Olomouc—Praha.
13. 12. Hromada: Kio nova en ĈSR I.
17. 12. Borovka: Pri L. L. Zamenhof (15. 12.).
20. 12. Slanina-Eliášová: Interparolo kun partizano.
27. 12. Hromada: Kio nova en ĈSR II.

Sur mallongaj ondoj komencis disaŭdigado esperantlingva la 24-an de septembro per paroladoj de Kamarýt kaj Malík, kaj ĝi estas daŭrigata ĉiutage, 15 minutojn, 12 minutoj estas prelego, 3 min. muziko. Ĝis fino de decembro parolis sur mallongaj ondoj: Malík 56, Hromada 42, Valeš 7, Eliášová 6, Echtner 2, Kaukušová 2, Jeřábek 2, Mařík 2 foje.

La resonado de nia disaŭdiĝo estas tre granda.

Laŭ la ricevitaj korespondajoj Radio Praha estas aŭskultata ĝis nun en 11 landoj: Svedio, Britlando, Danujo, Nederlando, Francio, Belgio, Svislando, Polujo, Norvegio, Finnlando kaj Bulgario.

Pluraj profesiaj aktoroj kaj operkantistoj en Praha lernas nian lingvon. Tio estas preparo por radiosendado de teatraĵoj, operoj, operetoj kaj kantoj en Esperanto.

Multaj samideanoj en Eŭropo estas ankoraŭ sen regula kontakto kun la Esperanto-movado pere de Esperanto-gazetoj. Pro tio Radio Praha elsendos »Esperantan Radio-Revuon de Praha« ĉiun unuan jaŭdon en la monato je la 22a horo 50 minutoj sur ondo 470 m kun diverslandaj informoj pri interesaj kaj gravaj novaĵoj pri Esperanto, ĝia movado, gazetoj kaj libroj. Jam ni ricevis du librojn por radio-recenzo. Urgaĵ informoj estos sendataj kiam ajn en nia lunda kaj jaŭda disaŭdigado.

La nunaj ondoj kaj tempoj de Esperanto-sendado Radio-Praha:

- a) ĉiutage (ankaŭ dimanĉe) de la 22,30 ĝis 23 horo sur mallonga ondo 49,92 m: Informa servo pri la vivo en Ĉeĥoslovakio (arango de la stacio),
- b) ĉiulunde kaj ĉiujauĉe de la 22,50 ĝis 23 horo sur meza ondo 470 m: prelegoj, intervjuoj, teatraĵ scenetoj, kantoj (arango de la Asocio),
- c) ĉiun unuan jaŭdon en la monato (do 7 Febr., 7 Marto, 6 Apr., kpt) de la 22,50 ĝis 23 horo sur 470 m: »Esperanta Radio-Revuo de Praha«, informoj pri nia movado (arango de la E-o-Movado).

Ĉiuj ĉi disaŭdiĝoj estas ofte (ne ĉiam!) sendataj ankaŭ sur longa ondo 1571 m.

Moravská Ostrava disaŭdigas ĉiumarde (meza ondo 325,4 m, 922 kc) de 22,20 ĝis 22,30 horo.

Aŭskultu kaj konfirmu aŭskulton ankaŭ de tiuj ĉi stacioj fremdaj:

Warszawa ĉiulunde (mallonga ondo 49,06) je la 23,00—23,15 horo. Aŭskulton konfirmu al Radio Pola, Koszykowa 8.

Sofia ĉiumerkrede (meza ondo 352) je la 17,00 horo.

B. N. R. O. Kortrijk (Belgio), ĉiŭvendrede (meza ondo 202,3 m), je la 21,30—21,45 horo. Aŭskulton konfirmu al Zender Kortrijk van de B. N. R. O. Rijsselstr. 36, Kortrijk.

UNUECO ESTAS FORTO - ESPERANTO BONA SORTO!

alilandaj esperantistoj. La tieaj esperantistoj sukcesis jam interkonsenti kun la Radio en Praha, kie oni ĉiuvespere dissendas 10-minutan programon en Esperanto per mallonga ondo. La ĉeĥoj cetere proponis al nia federacio, ke ni organizu en Svedlando vojaĝon por granda ĉeĥa kantistaro konsistanta el 60 personoj. Tiu propono bedaŭrinde estas malfacile efektiviĝebla. Venis ankaŭ letero de s-o Forge-Fetke, kiu nuntempe loĝas en Praha. Li skribas, ke la ĉeĥa ŝtato verŝajne eldonos propagandfilmojn en Esperanto pri tiu lando... (Svesnka Esperanto-Tidningen, okt. 1945.)

La verda flamo. Oficiala organo de Maroka Esperanto-Asocio. Aperas depost januaro 1945 en Casablanca, rue Savorgnan-de-Brazza kaj kostas enlande 60 frankojn, eksterlande 15 respondkuponoj. Ĉi estas ciklostilita, 10 paĝa. Ni legas en numero el novembro en artikolo »Verdaj apostoloj«: Unco de Esperanto-uzado valoras tunon de parolajo pri E-statistiko negrave kion impone la ciferoj signifas por la jam-konvikito. Ke la Franca ĉambro de komerco en 1939 favoris Esperanton ne impresas multajn kapojn tiom, kion impresas aŭdo de pura Esperanto-parolo ĉe la koncerna propagandisto. Ke Romain Roland kaj Henri Barbusse amike sintenis al Esperanto pezis malmulte kontraŭ tio, ke nek unu nek la alia povis eĉ uzeti ĝin. Jen tragedio en propaganda kampo. Tro tro da niaj agemaj amikoj malfaras sian pene suferan laboron per la embarasa montro, ke ili ne povas uzi la lingvon buŝe kaj skribe en maniero postulata de siaj alteflugaj pretendoj, ke Esperanto estas simpla, facile lernebla kaj ĉiamaniere taŭga en la homaj rilatoj.

Semu konstante estas nova ciklostilita monata organo de Esperanto-Instituto »Malnova Turo« aperanta en Eindhoven, Venkelstraat 15 (Nederlando). En novembro 1945 aperis jam 14-a numero (4-paĝa) en Esperanto kaj nederlanda. Ĝi enhavas artikolon pri »Esperanto-Mond-Orgazino (EMO)« de R. Delpasko. Ĝi konsilas malaltajn kotizojn, tuŝajn publikigad-rimedojn. Ne valoras la kosto de papero por ripetadi tiajn antaŭmilitajn naivajojn. Ni ja havas da diskutado pri organizo sufiĉe. Ĉiu aliĝu al sia nacia asocio kaj sekvu ĝiajn konsilojn.

Unua postmilita kongreso ĉeĥoslovaka.

Amika kunesto

sabaton la 19-an de januaro 1946 kunvenigis je la 20-a horo en klubejo de kafejo Louvre 85 kongresanojn. La kunvenon prezidis Dr. Stan. Kamarýt, la temo de tre vigla diskutado estis renoviĝo de la poresperanta laboro en la tuta respubliko. Oni diskutis precipe pri la kotizo, ĉar ĝi nepre estas altigota pro kresko de ĉiuj prezoj. La granda plimulto de ĉeestantoj venis al la konvinko, ke aĥono de la asocia gazeto devas esti enkalkulita en la kotizo. Tial oni devos postuli 60—70 Kĉs. Kelkaj eĉ proponis 100 Kĉs.

La humoro de la kunveno estis tre edificanta. Ĉiuj estis plenaj de entuziasmo kaj de firma kredo, ke venas epoko por esperanto tre esperplena.

AGADO DE LA KONGRESO

en Praha en salono de kafejo Louvre, la 20-an de januaro 1946, je la 10.00—13.10 horoj.

Ĉeestis 105 personoj el sekvaj lokoj: Benátky n. J., Brno, Doksy, Dol. Bousov, Hradec Králové, Chodov u Kar. Varů, Chotěboř, Jaroměř, Kladno, Klatovy, Litoměřice, Mor. Ostrava, Olomouc, Pardubice, Plzeň, Praha, Přelouč, Slezská Ostrava, Sobotka, Tábor, Třebovice, Zlín, Zlonice, sume 23 lokoj.

La prezidanto malfermis la kongreson kaj salutis la ĉeestantojn precipe akcentante grandan nombron de reprezentataj lokoj. La kongreson poste salutis delegito de Centra Estraro Sindikata (ŪRO) Frant. Staněk, kiu akcentis la fakton, ke ŪRO kiel la unua publikjura korporacio deklaris pozitivan sintenon koncerne Esperanton kaj enmetis ĝin oficiale en programon de siaj Labor-lernejoj. Delegito de Cs. Radio Adolf Malik konstatis la resonon, kiun havas la Esperanto-disaŭdigoj en fremdlando, kaj la kreskon de la pozicio, kiun Esperanto akiras pro tio ĉe Radio-estraro. La prezidanto dankis lin. Delegitino de Komitato de Ĉeĥoslovakaj Virinoj (Rada ĉeskoslovenských žen) F. Vítová-Něsměráková deklaris aprobon de nia celado kaj promesis subtenon fare de sia unuigo. Poste salutis la kongreson Jaroslav Šustr (E. K. en Praha) Stanislav Lešinger (Skolta Ligo Esp.), J. Pech (Laboristaj turistoj en Plzeň), Vladimír Slaný (E. K. Mor. Ostrava kaj Radvanice), J. Pelcman (»Kulturo« Plzeň kaj SAT), Fr. Kavan (Okcident-Bohemaj Esperantistoj en Plzeň), Maxmilián Gabzdyl (E. K. Litoměřice), J. Vondroušek (E. K. Brno), Sáva Heřman (E. K. Pardubice), Fr. Pytloun (E. K. Hradec Králové), Karel Škrobák (E. K. Slezská Ostrava).

Salutleteroj kaj telegramoj legitaj de sekretario J. Šustr venis el jenaj lokoj: Bohdaneč (A. Grosmanová-Vamberová), Baťovany (grupo esp.), Bojkovice (J. Tichoň), Bratislava (VI. Jukl), Ĉes. Budějovice (Klubo), Dvůr Králové n. L. (prof. J. Filip kaj 10-a grupo skolta), Hradec Králové (geedzoj Lukáč, J. Vitek), Holešov (Krumpholc, prof. F. Růžička), Hartvíkovice (F. Sedláček), Hont. Tesáry (J. Moliš), Cheb (R. Bystřický), Karlovy Vary (F. Mílek), Kmetiněves (B. Bricháčová), Liberec (B. Novotný), Litomyšl (grupo esp.), Litoměřice (Dr. J. Černý), Míchálany n. Tor. (Š. Sninčák), Michle (J. Černý), Nová Huť p. Niž. (O. Knobloch), Plzeň (Okcidentbohem. esp.), Polička (prof. M. Žahourková), Poličná (grupo esp.), Radimovice (J. Holina), Radvanice ve Sl. (E. K. Nova vivo), Roudnice (F. Kučera), Semily (M. Votočková), Sychrov (Z. Roubíček), Šternberk (Harna), Šumperk (K. Hutař), Tábor (Inĝ. L. Krajčic), Trenčín (E. Rondo, prof. E. Tvarožek), Turč. Sv. Martin (J. V. Dolinský), Týn n. Vlt. (J. E. Slávek), Třebíč (prof. T. Kilián), Těšetice (S. Otruba), Těpeře (A. Novotný), Uh. Hradiště (R. Vilémová), Ústí n. L. (hispana esp. J. Rovira), Val. Meziříčí (V. Šob), Veleň (J. Mareš), Velké Hamry u. Tan. (geedzoj Jakoubě), Vodňany (E. Klubo, J. Vítovec), Zlatá Idka (I. Sedlák).

La prezidanto prezentis proponon de la komitato sendi saluttelegramon al prezidento Beneš. Akceptita kun aplaŭdego.

Saltutletorojn al ministerioj lerneja kaj de informoj proponis A. Malik. Akceptita ĉiesvoĉe.

Poste la prezidanto rememorigis la longajn vicajn de *mortintaj* ĉeĥoslovakaj esperantistoj, multaj inter ili en koncentrejoj kaj ekzekutejoj germanaj. En nia organo aperos ilia listo, en la kunveno estu nomitaj almenaŭ tri nomoj plej karaj: *Rudolf Bloch*, nia lasta ĝenerala sekretario, la nenian lacigebla helpanto kaj instiganto. Li ne revenis el koncentrejo. *MUDr. J. Marek*, kuracisto en Mladá Boleslav, konata filantropo, mortis en koncentrejo. *Inĝenero A. Slavik*, direktoro de Radio-stacio en Brno, kies kompreno kaj iniciatemo ebligis enkondukon de Esperantoprogramoj kaj estigon de la »Vedra stacio«, estis senkapigita de germanoj en Berlino. Rememorigo de ĉiuj estis honorigita per duminuta silento de stariĝinta ĉeestantaro.

Pluraj esperantistoj travivis epokon de okupado en koncentrejoj, sed revenis, kelkaj malsanaj, kelkaj sanaj. Ili ĉiuj estu salutataj. Ni klopodos fari nomaron ankaŭ de tiuj ĉi martiroj. Tie ĉi estu gaje salutataj ĉeestantaj samideanoj R. Hromada kaj Oto Ginz. La salutajn vortojn de prezidanto sekvis gaja brua aplaŭdo de ĉeestantaro.

Meritas ankaŭ konstati, ke morala sinteno de ĉefaj esperantistoj dum la okupado estis tre bona. Esceptoj estas rimarkinde malmultaj. Sole J. V. Šamla el iama TRAKT trovis utile doni siajn servojn redaktoraĵojn de germanoj kaj estis nun de la Nacia tribunalo en Brno punita per 14 jaroj de malliberejo. Kontraŭ tiu bedaŭrinda kondamninda staras faktoj de kontraŭgermana kuraĝo kaj persistemo. J. Šupichová sciis malakceptadi plurfoje inviton de tiama Radio por legi prelegon laŭdantan la nacisman »reformadon« de ĉeĥa lernejo. Aleš Berka en Brno estis prirabita fare de gestapo de tuta stoko de sia eldonejo de »Malkaraj libroj«, J. Buhr travivis plurfojan esplorado de sia loĝejo kaj pridemandadon sovaĝan en gestapa palaco, J. Šustr sukcesis la Klubon de Praha igi viveti kaj savi antaŭ gestapo la havaĵojn kaj la bibliotekon de la Klubo.

I. Poste la prezidanto raportis pri la *ĝisnuna agado de la Asocio*. La sindono de kelkaj komitatanoj precipe de Fr. Slavik, kiu meritas apartan dankon, ebligis tuj post la liberigo de la lando ekirigi la novan organizadon de la poresperanta laboro. Temis precipe pri sekvaj fakoj.

1. *Ekzisto de la Asocio*. Kiam germanoj invadis nian landon, ili proklamadis, ke la loĝantaro volonte akceptas la ideologion nacisman kaj adaptiĝas al ĝi. Guste tial ni ne volis imiti esperantistojn Aŭstriaĵoj kaj esperantistojn germanajn en Ĉeĥoslovakujo, kiuj tuj post alveno de Hitleranoj ĉesigis ĉian agadon kaj likvidis siajn organizojn. Ni decidis atendi malpermeson fare de germanoj. Tial ni limigis en Protektorato nian agadsferon sole al ĉeĥoj en Protektorato kaj daŭrigis la agadon. Ni aperigis ankoraŭ du kajerojn de la Ligilo 25. VIII. kaj 25. XI. 1939. La lasta numero de la jarkolekto 1939 estis jam kompostita, kiam en marto 1940 venis en nian oficejon du gestapanoj kaj deklaris al ĉeestanta nia oficisto J. Bárach, ke la oficejo estas de ili fermata, ke estas al li kaj al komitatanoj malpermesite eniri en ĝin. Kiam poste nia tiama prezidanto Josef Friedrich havis kuraĝon veni al gestapo kaj demandi ĝin, kial oni fermis nian oficejon, kiun ni ja bezonas por disvolvi nian agadon, pri kies malpermeso ni nenie ion legis, estis al li ĉe dua vizito dirita ordono likvidi tuj la asocion. Por likvidiĝaj celoj oni malfermos por difinita tempo la oficejon. La ordono estis klara. Tial ni kunvokis la likvidan kunvenon kaj la likvidiĝo estis akceptita la 3-an de novembro 1940. Estis elektita likvida komisiono. Ĝi anoncis al la polico la likvidiĝon de la Asocio, sed la laboron likvidiĝan prokrastis. Ĝis nun la likvidiĝo ne estis finita. Tial restis en nia konto la sumo de ĉ. 5000 Kčs. Sed la stoko de libroj devis esti disvendita, ĉar la ejojn ni estis devigataj maldungi. Ĉar la likvidiĝo okazis pro ordono de gestapo, ni rajtis repreni laŭ koncerna prezidenta dekreto nia agadon kaj ministerio de interno laŭ nia petskribo el 22. VII. 1945 tion konfirmis per sia dekreto el 25. VIII. 1945 N-ro IV-3111-21/8-45-7. Ni estas do restariĝitaj kiel Esperanto-Asocio de Ĉeĥoslovaka Respubliko, kies statuto estis aprobita per dekreto de min. interna el 7. IV. 1937 N-ro 16717/1937. La nuna kongreso estis kunvokita laŭ tiu ĉi statuto. Ĉiuj membroj ricevis presitan invilon, do la kongreso estas decidrajta.

Dankon Praha! Ĉiusemajne — preskaŭ ĉiutage — niaj ĉefaj sami deanoj dissendas Esperanto-programon. Estas granda ĝuo aŭskulti. La mezeŭropa ondo 260 estas plej bone auskultebla: lunde kaj jaŭde je 22.20 (sed ofte komenciĝas nur je 22.30). Svenska Esperanto-Tidningen, dec. 1945.)

Ĉu tutmonda demokratio? — Tute ne harmonias kun la novaj ideoj, ke ekzemple en brita Hindujo, lando dudekoble pli granda ol Anglio, la oficiala parlamenta lingvo estas la angla, komprenata nur de intelektuloj, kiuj kompare kun la ducentmilionoj da enloĝantoj estas kvazaŭ kelkaj akveroj en maro. —

La situacio en la cetera mondo prezentas la saman bildon kiel ĉi supra. La interesoj de la laboristoj samas, sed tiuj interesoj estas defendataj, sed pli ofte atakataj, nur de diplomatoj, de la lingvokonantoj. Per Esperanto tio povas ŝanĝiĝi, per nia universala lingvo ni povas senpere interrilati kun niaj samklasanoj. (Laborista esperantisto, julio 1945.)

Kelkaj citaĵoj el leteroj venintaj al Centra Dana Esperantista Ligo.

En la okazinta SAT-kunveno de la 2-a septembro, la prezidanto sciigis al ni, kion la danaj esperantistoj faris por la nederlandaj Esperantistoj. Ankaŭ mi apartenis al la feliĉuloj, kiuj ricevis paketon da manĝaĵoj, kaj ĝustloke ĉar mi nun la terura tempo preskaŭ malsatmortis, precipe la lastajn monatojn. Mi ne plu povis supreniri la ŝtuparon de mia domo, tiel rigidita mi estis pro malsato. Mi do dankas al la danaj esperantistoj, ke ili per sendita manĝaĵo helpas min resanigi. J. v. d. Plas, Rotterdam Z. — Hieraŭ mi ricevis Vian paketon. Multan, multan dankon. La enhavo estas tre bona. Helen A. Buis, Hoofilse a/B. — Mi persone dankas Vin kaj ĉiujn Esperantistojn en Danio, kiuj kolektis tiujn bonajn varojn. Mi ne forgesas, kion la danaj esperantistoj faris por ni. Adolf Hock, Rotterdam S. — Per tiu-ĉi mi havas la agrablan taŝkon esprimi nian koran dankon mome de la okcidenta kvartalo tria sekcio Rotterdamo, por la al ni senditaj nutraĵoj diversspecaj. Ni vere ĝojas pri tio, ĉar laŭ nia opinio ĝi estas vera pruvo de solidareco inter esperantistoj ĉiulandaj. Jacq. V. Dupain, Rotterdam. — Ni ĉiuj alte taksas la simpatian geston de niaj danaj amikoj kaj ni certe

ne facile forgesos tion. L. Pelgrim. — Ni kore dankas Vin ĉiujn pro la de Vi senditaj varoj. Kiam ni mont-ris ĉion al niaj najbaroj, ni estis li-eraj, ke ni povis diri: Jen, tion do-nacis al ni la danaj geesperant-istoj. B. v. d. Wal. — Estas vere kortuŝe, ke niaj daniaj geamikoj tia-maniere pensas pri ni. Ni rakontas multe al niaj konatoj, kion la Espe-ranto-Movado faris por ni. C. le Noble. (Dansk Esperanto-Blad, No-vembro 1945.)

American Esperantist venis kun duobla numero por sep.-okt. 1945. Tre eleganta kaj multampleksa ka-jero, duonparte angla. Ĝi komencas per represo de la artikolo de pro-fesoro Björn Collinder pri Mond-lingvo problemo (The Word Lang-uage Problem). Gvidanta artikolo estas tre necesa kritiko kontraŭ IALA, International Auxiliary Lan-guage Association, kiu post mult-jara laborado kiel konsilanto je ling-vaj demandoj nun lasas sian objek-tivan rolon kaj provas prezenti no-van helplingvon »Schematic E« kaj »Schematic K«, unu el ili kun fone-tika literumo. Kiu, ni ne scias — kaj ne trovas necese ekscii. (Svenska Esperanto-Tidningen, dec. 1945.)

Post longa dormado ni ree forĝu la ĉenon. Majo 1945... Tiuj, kiuj nin atakis; tiuj, kiuj semis la morton en nia lando; tiuj, kiuj nin suferigis, fine estis venkataj.

Jam de Septembro 1944, la plej granda parto de nia landa teritorio estis liberigata, sed la monatoj, kiuj estis sekvantaj, ankoraŭ alportis al multaj inter ni plej gravajn batojn.

Ni pensas pri tiuj, kiuj falis en la rangoj de la Rezistant-organizacioj, en la rangoj de nia juna renovigita armeo, aŭ kiuj estis mortigitaj de la bomboj en Antverpeno kaj Lieĝo kaj dum lasta atako de la malamiko en la Ardenoj; pri tiuj, kiuj ĉion perdis per tiu lasta buĉiga bombardado sencela de niaj plej belaj regionoj.

Tuj la estraro de nia Reĝa Belga Ligo Esperantista ekzamenis la situ-acion, interrilatis kun la grupestroj, sed la vivcirkonstancoj en multaj urboj de nia lando ankoraŭ estis tiaj, ke ĝi devis prokrasti la alvokon, kiun ni hodiaŭ direktas al ĉiuj an-taŭmilitaj Esperantistoj.

Dum la tuta milito, nia movado fakte stagnis... Tiuj, kiuj okupis nian landon ne ŝatis Esperanton. La tuta estraro de nia Ligo havis la viziton de la Gestapo kaj ĉe kel-

2. *Agado organiza.* Ni eldonis 4 cirkulerojn, kiuj enigis ordon kaj vi-von en vicajn de esperantistoj. Ni aperigis presitajn aliĝilojn. Rezulto estas ĝis fino de decembro 1945 766 membroj, kiuj pagis kotizon laŭ-volan de K 16, ĝis Kĉs 50.— Venis ankaŭ donacoj, kelkaj sumoj respektindaj (du po mil Kronoj).

3. Ni turnis nin al *IEL* (Londono), *UEA* (Genève), *SEU* (Moskvo), al naŭ naciaj societoj (Brita, Franca, Belga, Sveda, Dana, Nederlanda, Brazila, Svisa, Pola) informante ilin pri nia nuna situacio kaj petante pri iliaj sciigoj. Ni ricevis en diversaj intervaloj leterojn kaj presajojn, kiuj donis al ni informojn pri stato de movado en diversaj landoj. Ĉi oni konstatas reviviĝon.

4. *Centra Estraro Sindikata (ŬRO)* enmetis esperanton en instruplan-on de siaj Labor-lernejoj. Tio signifas tre valoran rekonon de Espe-ranto fare de grava publikjura aŭtoritato kaj la estraro de ŬRO mer-itas dankon pro sia larĝvida decido.

5. *Radio.* Stacioj en Praha kaj en Moravská Ostrava enkondukis uzon de Esperanto por disaŭdigo de informaj prelegoj pri nia ŝtato. El Pra-ha oni disaŭdigas esperantlingve sur mallongaj ondoj ĉiutage, sur me-zaj ondoj dufoje semajne, el Mor. Ostrava unufoje semajne. Ni kreis apartan Radio-komisionon kun ad. Malík kiel estro. Lia detala raporto estas enpresita en la kroniko. Al iniciatemo de s-o Malík apartenas aparta danko. Ankaŭ samideanoj en Mor. Ostrava akceptu dankon de ni ĉiuj pro ilia persisto kaj oferemo. La prezidanto konstatis la streĉon, kiun la laboro de la Radiokomisiono postulas de siaj anoj, ĉar ili devas liveri regule kaj rapide tradukojn de tekstoj ne ĉiam tre facilaj. La kongreso decidis esprimi al estraro de Cs. Radio dankon pro ĝia kom-preno de rolo de Esperanto en ĝia agadsfero.

6. *Gazetaro* ĉeĥoslovaka ne estis tro kompleza al ni komence. Tameŭ persistemo de niaj kunlaborantoj kaŭzis aperigon de diversaj informoj pri Esperanto. Dum la jaro 1945 aperis 85 artikoletoj. La unua el ili estis en *Jiskra* (7. VI.). Por helpi al la kunlaborantoj ni aperigis 3 cir-kulerojn por gazetara servo. Iliaj artikoloj estis represataj kontentige. Sumo de presitaj linioj estis 2397. En *Jiskra* (Třebíč) estis el tio 780 linioj. La plej grandan nombron de artikoletoj havis Ĉin (Brno): 18. Kolektoj de eltranĉaĵoj plaĉe aranĝitaj de s-o J. Mařík kaj de Pavel Kamaryt estis prezentitaj al la kongreso kaj trovis ĝeneralan aprobon.

7. *Lernolibroj kaj vortaroj* estas elĉerpitaj. Estas ricevebla sole lerno-libro de Seppik. Pri tio estos anonco en nia organo. Sed estas jam ver-kataj novaj vortaroj kaj lernolibro, kiujn la Asocio eldonos tuj, kiam ĝi ricevos paperon. ŬRO jam petis pri ĝi ĉe Informministerio, ĉar temos pri lernolibroj por ĝiaj lernejoj.

8. *Asocia organo.* Ni sendis jam petskribon al la Informministerio. La permeso estas jam promesita.

9. *Al IEL ni aliĝis* kaj nia komitatano Jar. Šustr estas nomita ĉefde-legito por Ĉeĥoslovakio. Ni klopodos, ke ni vaxhu decan nombron de individuaj IEL-membroj. Kotizojn por UEA enkasigados ĝia peranto Fr. Slavík. Ni perados ankaŭ enkasigon de SAT-kotizoj.

10. *Membra kotizo.* Post tre detala diskuto ĉiuj ĉeestantoj esprimis deziron, ke la kotizo enhavu ankaŭ la liveron de la asocia organo »Espe-rantista«. Ĉar mankas ankoraŭ oferto de presisto, la kongreso komisiis la elektotan komitaton fiksi la prezon de la kotizo kaj de la abono.

11. *Kasaj aferoj.* Josef Friedrich raportas, kiamaniere li sukcesis post plurhora esplorado konvinki gestapon por malfermi la asocian oficejon kaj forporti el ĝi diversajn dokumentojn. La ebleco vendi nian tiaman librostokon donis al ni eblon pagi la asociajn ŝuldojn kaj konservi la 5000 K kiel komencan kapitalon por nuna agado.

La prezidanto ripetis siajn dankojn al ĉiuj kunlaborintoj, kiuj pro siaj oferemo kaj laboremo ebligis akiri dum nelonga tempo kaj situacio mal-facila rezultojn tiom respektindajn. Precipe estu tie ĉi esprimita danko al s-oj Malík, Šustr, Vondroušek, Friedrich, Hromada, Šolc, Slanina kaj la nelacigebla Slavík. Aplauĉoj.

II. *Elekttoj.* Esperantista klubo en Praha sendas en komitaton s-ojn Fr. Čermák kaj Fr. Sviták. Laŭ propono de prepara kunveno de aktivuloj en Praha estas elektataj ĉiesvoĉe aklame: Adolf Malík, Dr. Stan-

Kamarýt, Rudolf Hromada, Emil Zavadil, Josef Hiža, Jar. Mařík, Hed. Nováková, Teodor Kilián, Vlad. Slaný, E. Tvarožek, Rudolf Dočekal, Jar. Jermář, Vuk Echnert, Ant. Slanina komitatanoj. Frant. Kavan, Karel Šolc, Pavel Rosa, Frant. Pytloun, Vlad. Blažek, Josef Friedrich. MUDr. Frant. Vaněk vickomitatanoj. Kontrola komisiono: Bedřiška Řeháková, Ing. B. Molnár, Frant. Buhr. Vicmembroj de kontrol. komisiono: F. Vítová-Něsměráková kaj Jaroslav Hanuš.

III. *Liberaj proponoj.* Elektu sinjorinon *Julie Šupichová honoro membrino.* Akceptita ĉiesvoĉe.

Inviti universalan kongreson en Prahon. La prez. informas, ke la unua postmilita kongreso estos verŝajne en Stockholm 1947. Pri Praha oni jam ankaŭ traktis por iu sekva jaro. La prezidanto instigas pripenson, ĉu ne taŭgus iam kiel kongresurbo Karlovy Vary.

La prezidanto fermas la kongreson.

Prezidis Dr Stan. Kamarýt.

Protokolis A. Tarantíková.

DIVIDO DE FUNKCIOJ DE LA KOMITATO

elirinta el la kongresa elekto okazis en la unua komitata kunveno la 20-an de januaro je la 16 horo en klubejo de E. K. en Praha. Samtempe estis starigita aro de komisionestroj, kiuj gvidos laboron en koncernaj fagoj. Niaj membroj turnu sin al ili sempere, ili plifaciligos la laboron al ni kaj al si.

Prezidanto: Adolf Malík, Praha XI, Karlova 5.

Vicprezidanto: Dr Stan. Kamarýt, Chotěboř 853.

Vicprezidanto: Rudolf Hromada, Praha VII, Sochařská 333.

Gen. sekretario: Emil Zavadil, Praha X, Královská 103.

Sekretario: Josef Hiža, Praha 53, Na dlouh. lánu 419. Telef. 74440.

Sekretario: Jar. Mařík, Praha II, Krakovská 20/I p. u p. Fischla.

Kasistino: Hedvika Nováková, Praha VI, Na Slupí 17.

Komitatanoj: Teodor Kilián, Třebíč, Přebíčov 318, Vlad. Slaný, Moravská Ostrava 9, Třebízského 29, E. Tvarožek, Trenčín, Hurbanova 37, Rudolf Dočekal, Praha II, Žitná 16, Jaromír Jermář, Praha, Záběhlice, Jabloňová 23, Vuk Echnert, Praha, Nusle II, Na veselí 738, Ant. Slanina, Praha XVI, Nádražní 13, Fr. Čermák, Praha X, Žižkova 558, Fr. Sviták, Praha II, V jámě 1.

Vickomitatanoj: Frant. Kavan, Plzeň II, Alešova 2, Karel Šolc, Ml. Boleslav, Železná 41/I, Pavel Rosa, Bratislava, Štefánikova 1, Frant. Pytloun, Hradec Králové II, Riegrovo nám. 1010, Vlad. Blažek, Olomouc, Dvořákova 36, Josef Friedrich, Brno, Na klíncích 8, MUDr. Frant. Vaněk, Dolní Bousov.

Kontrola komisiono: Bedřiška Řeháčková, Praha XI, Tomkova 25, Ing. B. Molnár, Praha I, Náprstkova 9, Frant. Buhr, Praha XVIII, Bělohorská 187.

Vicmembroj de Kont. kom.: F. Vítová-Něsměráková, Praha XIII, Sladkovského 12, Jaroslav Hanuš, Kladno, Švermovo n. 1997.

Komisionoj:

Estro de la Oficejo: Fr. Slavík, Praha 47.

Administrado de membroj: Jan Valeš, Praha II, Na Pořičí 42.

Redakto de la gazeto: Dr Stan. Kamarýt, Emil Zavadil, Vuk Echnert.

Turismo: Josef Hiža.

Radio: Ad. Malík, Rud. Hromada, Ant. Slanina.

Radio en Mor. Ostrava: Vlad. Slaný, Zdeněk Raška.

Libro-Servo: Jar. Šustr.

Literaturo: Dr Tomáš Pumpr, Praha XVIII, Bělohorská 1404.

Tradukoj: Božena Vlčková, Kladno-Dubí, Stránská 110.

Skoltoj: Stan. Lešinger, Praha, Pankrác, Líbušina 34, Fr. Buhr, O. P. Šimon, Lysá n. L. 1183.

ŝakistoj: Dr Václav Faigl, Zlonice, nám. 6.

Virinoj: F. Vítová-Něsměráková.

Akademia-E-Klubo: Jar. Hanuš.

Sciencaj aferoj, Ekzamenoj: Dr Stan. Kamarýt.

Lernejoj: T. Kilián.

IEL-peranto: Jar. Šustr.

UEA-peranto: Frant. Slavík.

Gazetara servo: Zdeněk Raška, Klimkovice ve Sl. 182.

kaj inter ni oni ĉion kunportis, kio rilatis al Esperanto.

Sed post tiu longa deviga dormado ni estis feliĉaj aŭdi, ke ekster Eŭropo kaj en la eŭropaj landoj, kiuj ne estis envolvigitaj en la milito, la Esperanto-movado floradis; ke en kelkaj landoj eĉ la movado kreskis kaj ke nia internacia organizaĵo kalkulas nun pli da membroj ol antaŭ la milito! (Belga esperantisto, decem. 1945.)

Respondo al saluttelegramo de la kongreso.

Kancelaĵo prezidenta republiky.
D-1224/46.

V Praze dne 30. ledna 1946.

Svazu československých esperantistů, Praha XIX, Uralské n. 9.

Kancelaĵo prezidenta republiky tluĉoĉi Vám upřimné díky pana prezidenta za pozdravný telegram, který jste mu zaslali ze svého prvního poválečného sjezdu.

Kancelaĵo prezidenta republiky.
(podpis)

Kabineto de prezidento de la respubliko.

D-1224/46.

En Praha 30-an de jan. 1946.

Al Asocio de ĉeĥoslovakaj esp. en Praha XIX, Uralské n. 9.

Kabineto de prezidento de la respubliko transigas al Vi sinceran dankon de sinjoro prezidento pro saluttelegramo, kiun Vi sendis al li el Via unua postmilita kongreso. Kabineto de prezidento de la respubliko.
(subskribo)

Korespondi kun ĉs. samideanoj deziras:

Roeland de Wiede, Vlierbronstr. 304, DEN HAAG, Nederl.

Vanden Brande Victor, 109 rue Ferd. Lenoir, JETTE-BRUSSEL, Belgie.

Czerniaków Sergiusz, Pruszcz-Gd., Polska.

Ivo Borovečki, ZAGREB, Kamenjak 4 (Kod Mariĉ), Jugoslavija. S-ino Ernst, 106 rue de la Marguerite, UCCLE-BRUXELLES. Se eble en Brno, Belgie.

F-ino Hamelrijck, 19 rue du Pacifique, UCCLE-BRUXELLES, Belgie.

Dominiko Perez Guasp., Chez M-me Ruffié, rue des Rentiers, TARA-SCON sur Ariege, Francie. (kun gejunularo 18—35 jara, prefere instruistino)

Přátelé mezinár. jazyka,

pokud jste tak dosud neučinili, přihlaste se ihned za členy

Svazu esperantistů Československé republiky.

Členský příspěvek pro rok 1946 Kčs 70.—. V tom je zahrnuto už předplatné na svazový orgán »Esperantista«, který dostává každý člen.

Dbejte, aby ve Vašem místě mohl se ustavití místní odbor svazu, což je možno, jakmile je v místě už 8 členů. Místní odbory odvádějí nám z členského příspěvku toliko Kčs 55.—. Jsouce organizováni v našem národním svazu, který je členem

Libro - Servo.

Zajímáte se o esperanto? (Šupichová)	Kčs 6.—
Esperanto a jeho kritikové (Collinson)	Kčs 2.—
Na obranu esperanta	Kčs 2.—
Svaz národů a esperanto	Kčs 5.—
Seppik - Krajc: Systematický kurs esperanta	Kčs 10.—
Julie Šupichová: Esperanto, mluvnice a učebnice. (Po dojití od kniháře.)	
Leĝu kaj parolu (Šupichová)	Kčs 6.40
Aeronaŭtika terminaro (E. D. Durrant)	Kčs 10.—
Armea terminaro (E. D. Durrant)	Kčs 10.—
Filatela terminaro (H. M. Scott)	Kčs 10.—
Terminaro por infan-ludoj	Kčs 10.—
Muzika terminaro (M. C. Butler-F. Marrison)	Kčs 10.—
Radio-terminaro (A. Venture)	Kčs 10.—
Balado pri okuloj de l' hejtisto (Wolker)	Kčs 5.20
Jan Amos Komenský (Novák)	Kčs 2.50
Popi kaj Huhuu (Tuglas)	Kčs 3.—

Píšeme do ciziny.

Poplatky za listovní zásilky do ciziny: Dopisnice 2.40 Kčs, psaní 4 Kčs, dalších 20 g přípl. 2.40 Kčs, doporučeně příplatek 8 Kčs. Letecký příplatek do evropských zemí 1.50 Kčs za každých 10 g, do zámořských států je příplatek odstupňován za každých 5 g a činí ku př.: Alžír 1.50 Kčs, Egypt, Palestina, Syrie 4.50 Kčs, Amerika severní a střední, Australie, USA 12 Kčs, Amerika jižní 15.50 Kčs, Čína 18 Kčs. Váha ietec. zásilek nesmí přesahovati 20 g. — Obyčejné zásilky možno vkládati do schránek zalepené, doporučené zásilky je nutno předkládati u přepážek otevřené; přijímací úředník prohlédne obsah a sám zásilku uzavře.

Internacia Esperanto-Ligo v Londýně,

jsste také organizováni mezinárodně.

Ale radíme Vám důtklivě: Přistupte k IEL též individuálně, abyste dostali Jarlibro (za ročních Kčs 40.—) anebo ještě raději vedle ročenky i měsíčník Esperanto Internacia (za Kčs 90.—).

Příspěvky posílejte na Svaz esperant. čís. pšp. 9.602. Nehodláte-li býti z jakéhokoli důvodu v esperantské organizaci, předplaťte aspoň náš časopis! Roční předplatné je 60 Kčs. Lze je poukázati i pololetně.

Také předplatné posílejte bianko složenkou pšp. (za 15 hal. na každé poště). Vyplňte jméno majitele účtu »Svaz esperantistů, Praha« a číslo účtu 9.602!

Nehodláte-li však náš čas. odebíratí, prosíme *snazně*: vraťte toto číslo!

Tridek jarojn en ora nordo (Welzel) bindita Kčs 41.—

Nokto en Karlův Týn (Vrchlický) Kčs 6.60

Ŝlosiloj: ĉeĥa, slovaka, baska, bulgara, germana, hungara, japana, juda, litova, nederlanda, sudaŝrika : à Kčs 3.—

Leterfolioj kaj kovertoj kun verda stelo kaj surskribo »Esperanto, internacia lingvo«

1 leterfolio kun la koverto 80 helerojn.

100 ekz. , Kčs 60.—

Glumarkoj: 1 folio po 12 ekz. Kčs 1.50

Poŝtkartoj kun Verda stelo kaj vorto Esperanto, 100 ekz. Kčs 20.—

Poŝtkartoj kun plurlingva teksto »Lernu Esp-on!«, 100 ekz. Kčs 20.—

La mendojn sendu sur poŝtsparkasa pagilo de Svaz esperantistů Praha. N-ro 9602.

Uzu bianco-pagilojn riceveblajn ĉe ĉiu poŝto!

Alkalkulu afrankon!

Vortaroj ĉeĥa-esp. kaj esp.-ĉeĥaj estas disvenditaj.

Ni preparas aperon de novaj verkoj.

REDAKCIO PAROLAS:

Ni prezentas la unuan numeron de la asocia organo al indulĝa kritiko. La gazeto turnas sin ankaŭ al ne-esperantistoj, tial ĝi volas havi karakteron de nacilingva gazeto. En venontaj numeroj ne estos la ĉefartikolo tiom longa kaj ni enmetos plurajn rubrikojn novajn, precipe ankaŭ pri la lingvo kaj ni enmetos pli da beletristiko. Ni petas ĉiujn legantojn sendi al ni siajn sugestojn. Kaj ĉiujn aktivulojn esperantistajn informi nin detale pri ĉio, kion ili faris por nia afero. Kaj klopodu, ke ni povu pliampleksigi nian enhavon, se ni havos pli da abonantoj!

Vychází měsíčně (10krát do roka). Majitel, vydavatel a nakladatel Svaz esperantistů CSR v Praze 47. Redaktor Dr. Stan. Kamarýt. Tiskem Jar. Strojila v Přerově. Používání novinových známek povoleno výnosem ředitelství pošt v Brně č. j. IA-4-2370-0/37132-15. 3. 46. Dohlédací poštovní úřad Přerov.